

Projekt

z dnia 7 czerwca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA TARNOBRZEGA**

z dnia 2024 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia do realizacji Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) uchwała się, co następuje:

§ 1. Załącznik do uchwały nr LXVI/710/2022 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2025 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnobrzega oraz Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Norbert Mastalerz

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Tarnobrzega
z dnia 2024 r.

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA
OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2023 - 2025**

Tarnobrzeg, czerwiec 2024 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....
	1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w mieście Tarnobrzeg.....
II.	Ustawowa definicja przemocy domowej.....
III.	Wykaz aktów prawnych.....
IV.	Cele Programu
V.	Założenia formalne organizacji Programu
	1. Adresaci Programu i rekrutacja.....
	2. Sposób realizacji Programu
	3. Miejsce realizacji Programu
	4. Zakładane rezultaty Programu.....
	5. Realizator Programu.....
	6. Reguły uczestnictwa w Programie.....
	7. Proponowana tematyka zajęć.....
	8. Dokumentowanie prowadzonych działań Programu.....
	9. Monitorowanie i ewaluacja uczestnictwa w Programie
	10. Zakończenie Programu
	11. Finansowanie Programu
	12. Załączniki:
	1. Wstępna diagnoza uczestnika Programu
	2. Kontrakt terapeutyczny
	3. Lista obecności spotkań indywidualnych
	4. Lista obecności spotkań grupowych
	5. Indywidualna karta uczestnika Programu

I. WPROWADZENIE

Przemoc domowa, stanowi jeden z istotnych problemów społecznych w wymiarze ogólnopolskim, jak również regionalnym. Wpływa degradująco na jakość życia wszystkich osób, poddanych jej oddziaływaniu, stąd też konieczne jest podejmowanie wielowymiarowych i kompleksowych działań na rzecz niwelowania skali występowania przemocy oraz zmniejszania negatywnego oddziaływania na życie jednostek i grup społecznych dotkniętych tym problemem. Jednym z podejmowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy jest realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Program jest jedną z form oddziaływania wobec osób stosujących przemoc i jedną z form jej przeciwdziałania. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne są zatem niezbędne w podejmowaniu zadań mających na celu przeciwdziałanie przemocy oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym. Założeniem Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jest ukierunkowanie działań na powstrzymanie przemocy. Adresowany jest on do osób, które stosują przemoc domową. Konieczne jest zatem podejmowanie i planowanie działań, których w szczególności podstawowym celem jest profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy domowej przez instytucje do tego powołane. Zjawisko przemocy wpływa degradująco na jakość życia wszystkich osób, poddanych jego oddziaływaniu, stąd też konieczne jest podejmowanie holistycznych działań na rzecz niwelowania skali jego występowania oraz zmniejszanie negatywnego oddziaływania na życie jednostek i grup społecznych dotkniętych powyższym problemem.

Problem przemocy domowej dotyka każdej osoby bez względu na wiek, wykształcenie, stan zdrowia czy status społeczny. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oprócz zdefiniowania pojęcia przemocy nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, określając zakres pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy oraz zadania w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

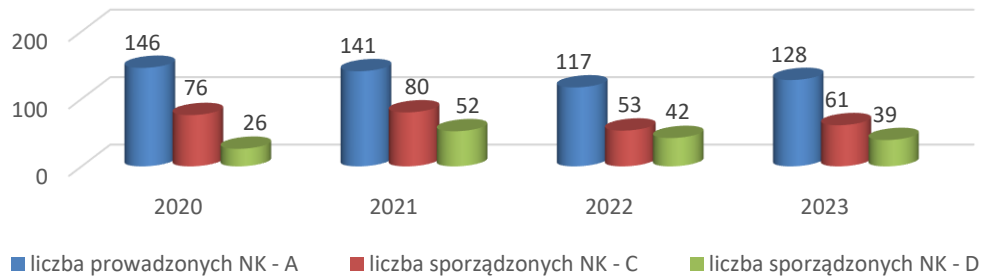
- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologicznoterapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Występowanie przemocy domowej odnotowywane jest corocznie również w naszym mieście. Świadczą o tym dane opracowane z materiałów będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu oraz instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w mieście Tarnobrzeg

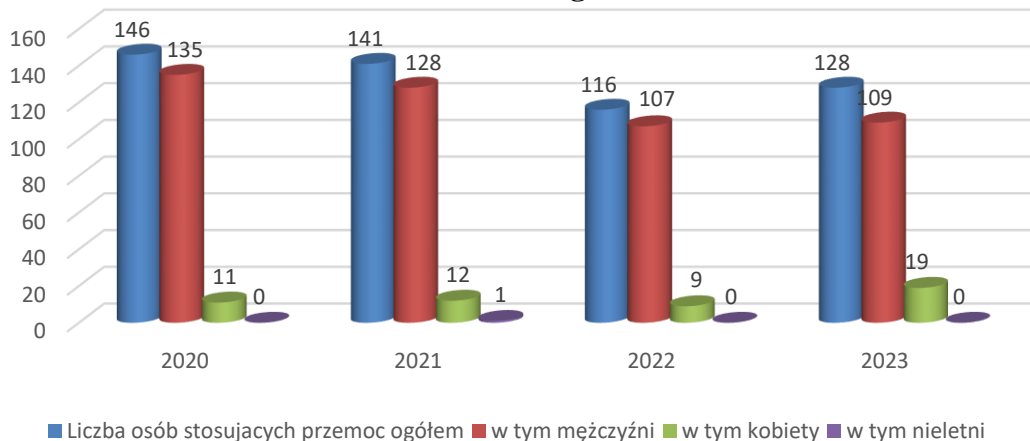
Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w sprawozdaniach z realizacji zadań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Tarnobrzega na lata 2023-2027. Należy tu podkreślić, że określenie skali przemocy w rodzinie jest trudne, ponieważ dane zgromadzone przez instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami, doznającymi przemocy domowej (organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, sądy, policja, prokuratury, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki wsparcia) stosują różne formy typologii i klasyfikacji danych.

Wykres Nr 1. Liczba sporządzonych niebieskich kart w latach 2020-2023

Powyższy wykres przedstawia dane dotyczące sporządzonych Niebieskich kart A, Niebieskich kart C, Niebieskich kart D na przestrzeni 4 lat.

Wykres Nr 2. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy na terenie Miasta Tarnobrzega w latach 2020-2023

Przedstawione dane wskazują na znaczną przewagę mężczyzn jako osób stosujących przemoc domową.

Z analizy dokumentacji Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Tarnobrzegu wynika, że wielu sprawców przemocy domowej nie dostrzega potrzeby zmiany, stąd też istotnym elementem programu jest w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy, kształtowanie motywacji do zmiany zachowań przemocowych poprzez wskazywanie możliwych korzyści ze zmiany, jak i strat wynikających z jej braku.

Program koncentruje się na dążeniu do osiągnięcia pozytywnego celu, jakim jest zmiana wzorów zachowań przy wykorzystaniu gotowości uczestników programu do poprawy relacji rodzinnych.

Niniejszy program został opracowany przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu w oparciu o dotychczasowy stan wiedzy oraz diagnozę zjawiska przemocy w Mieście Tarnobrzeg, a także zgodnie z materiałami instruktażowymi dotyczącymi opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (podstawa prawna: art. 7 ust.1 pkt. 1 i 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) zatwierdzonych przez Wojewodę Podkarpackiego.

I. USTAWOWA DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Według powyższej ustawy przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa; Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Rodzaje przemocy:

- Fizyczna: narażająca osobę na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,
- Psychiczna: powodująca szkody na jej zdrowiu psychicznym, wywołująca u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- Seksualna: naruszająca jej godność, nietykalność cielesną oraz wolność, w tym seksualną,
- Ekonomiczna: ograniczająca lub pozbawiająca tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- Zaniechanie: umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy,
- Cyberprzemoc: istotnie naruszająca prywatność tej osoby lub wzbudzająca u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna czyli jest działaniem zamierzonym i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby krzywdzonej,
- siły są nierówne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba pokrzywdzona jest słabsza - fizycznie, psychicznie czy ekonomicznie,
- narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa osoby pokrzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie, ból – osoba stosująca przemoc naraża życie i zdrowie osoby pokrzywdzonej, w tym psychiczne, na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że osoba pokrzywdzona posiada mniejszą zdolność do samoobrony.

II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Podstawą prawną do opracowania programu jest:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424)

2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163)
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164)
4. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232)
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107)

III. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy poprzez nabycie umiejętności rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy

Cele szczegółowe obejmują:

- zmianę przekonań odbiorców programu korekcyjno-edukacyjnego dotyczących stosowania przemocy domowej;
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program zawiera właściwą strategię, pozwalającą sprostać wyzwaniom w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Spełnia wymagania formalne wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424), Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232), Rozporządzenia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163), Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164).

IV. ZAŁOŻENIA FORMALNE ORGANIZACJI PROGRAMU

1. Adresaci programu i rekrutacja

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowany jest do osób stosujących przemoc domową, które mogą zgłaszać się do uczestnictwa w programie samodzielnie, dobrowolnie lub być kierowane przez podmioty i instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Tarnobrzega. W programie mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień. Udział w programie jest bezpłatny.

Rekrutacja będzie dokonywana także przez członków Grup diagnostyczno-pomocowych. W programie może uczestniczyć maksymalnie 10 osób stosujących przemoc domową.

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, ma obowiązek:

- zgłosić się do uczestnictwa w programie;
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie, zgodnie z obowiązującym wzorem, w terminie określonym w przepisach prawa;
- ukończyć program we wskazanym terminie;
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu.

Do programu nie będą przyjmowane:

- osoby uzależnione od alkoholu lub środków psychoaktywnych i innych, które nie odbyły podstawowego programu psychoterapii uzależnień;
- osoby ze stwierdzoną chorobą psychiczną;
- osób z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości.

Podczas rekrutacji uczestnik otrzyma zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164), oraz pouczenie osoby stosującej przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń zgodnie z załącznikiem nr 3 w/w Rozporządzenia. Przeprowadzona zostanie wstępna diagnoza uczestnika programu (załącznik nr 1) oraz zawarty zostanie kontrakt terapeutyczny (załącznik nr 2) zawierający akceptację zasad udziału w programie, w szczególności warunki jakie należy spełnić, by program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu, a także zobowiązanie uczestnika do poszanowania zasad współżycia społecznego (lipiec – sierpień 2024 r.).

2. Sposób realizacji programu:

Zajęcia w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego prowadzone będą w formie spotkań indywidualnych i grupowych, zakłada się 2 godziny zegarowe spotkań indywidualnych i 60 godzin dydaktycznych spotkań grupowych na jednego uczestnika programu – 1 godzina dydaktyczna odpowiada 45 minutom zegarowym. Natomiast pozostały czas godziny zegarowej wykorzystany będzie przez osobę prowadzącą program na wytworzenie i uporządkowanie dokumentacji z zajęć.

Program ma charakter edukacyjno-korekcyjny, ma charakter grupy zamkniętej.

Część edukacyjna skoncentrowana będzie na przekazaniu wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy oraz sposobów radzenia sobie z tym problemem.

Część korekcyjna ukierunkowana będzie na zdobycie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów w rodzinie bez użycia agresji, oraz technik radzenia sobie z agresją, właściwego komunikowania się i panowania nad własnymi emocjami.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych realizowany będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu. W każdym roku kalendarzowym do realizacji przewidziana jest jedna edycja programu.

Jedna edycja programu obejmować będzie dla każdego uczestnika 2 indywidualne spotkania z terapeutą po 1 godzinie każde. Spotkania będą miały na celu uzyskanie informacji o funkcjonowaniu uczestników programu, ich sytuacji życiowej, historii i specyfice stosowanej przemocy, weryfikację kandydatów. Psychoterapeuta przeprowadzi wywiady z uczestnikami przystępującymi do programu, zawrze kontrakty, do podpisania których zostaną zobowiązani uczestnicy programu. Następnie odbędą się 24 spotkania grupowe po 2,5 godziny każde. Na spotkaniach prowadzone będą zajęcia edukacyjne oraz korekcyjne.

Tabela nr 1. Założenia realizacji Programu

Podmiot który w 2024r. będzie realizatorem programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	Planowana liczba programów /grup	Liczba osób, które zostaną objęte programem	Planowana liczba godzin programu
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu 39-400 Tarnobrzeg ul. Kopernika 3 tel. 15 822-60-97 wew. 211 lub 208 mopr@mopr.pl	1	10	<p><u>1. Rekrutacja</u></p> <p><u>2. Oddziaływania indywidualne:</u> 1 osoba x 2 godziny tj. 10 osób x 2 godziny = 20 godzin</p> <p><u>3. Oddziaływania grupowe:</u> 1 grupa (10 osób) x 24 spotkania x 2,5 godziny = 60 godzin*</p> <p><u>Podsumowanie:</u> 20 godzin + 60 godzin = 80 godzin</p>

* szczegóły związane z realizacją programu w kontekście godzin zostaną doprecyzowane bezpośrednio z terapeutą realizującym program

Tabela nr 2. Zakładany termin realizacji Programu

Lp.	Rodzaje zajęć	Formy zajęć	Terminy realizacji
1.	Rekrutacja	Indywidualne	lipiec 2024 r.
2.	Spotkania indywidualne	Indywidualne	lipiec - sierpień 2024 r.
3.	Spotkania grupowe	Grupowe	wrzesień - listopad 2024 r.

3. Miejsce realizacji Programu

Miejscem realizacji programu będzie siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu ul. Kopernika 3 w godzinach popołudniowych uwzględniając § 5 Rozporządzenia z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).

4. Zakładane rezultaty programu

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych koncentruje się na zmianie zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową.

W kontekście wiedzy uczestników Programu:

osoby stosujące przemoc domową zdobędą wiedzę, która pomoże zrozumieć dynamikę przemocy w aspekcie procesów uczenia się społeczno-kulturowego i poznają mechanizmy zachowań agresywnych. Ponadto nauczą się rozróżniać zachowania agresywne i asertywne oraz określać sposoby w jakich ich zachowanie krzywdząco wpływa na osoby pokrzywdzone i na ich wzajemne relacje. Poznają stereotypy i rozpoznają rzeczywiste powody skłaniania się w stronę rozwiązań siłowych w sytuacji konfliktu rodzinnego. Poznają również sposoby konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. Zdobędą wiedzę dotyczącą wpływu przemocy, zaniedbania na dzieci oraz w zakresie wychowywania dzieci bez przemocy.

W kontekście umiejętności uczestników Programu:

osoby stosujące przemoc domową zbadają osobisty system przekonań, postaw i nastawień emocjonalnych, które inicjują i wzmacniają stosowanie przez nich przemocy. Nabędą umiejętności rozpoznawania i konstruktywnego wyrażania uczuć, a także reagowania w sposób adekwatny do uczuć innych osób (bez przemocy), rozwiązywania konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji. Wzmocnią własne poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo w związkach i w rodzinie, nauczą się akceptować osobistą odpowiedzialność za własne czyny. Rozwiną zdolności do szacunku i wsparcia, a także akceptowania odmienności postaw i przekonań innych ludzi. Ponadto nabędą umiejętności partnerskiego współdziałania oraz korzystania z pomocy innych oraz korekty zachowań agresywnych na asertywne.

5. Realizator Programu

Zgodnie z kryteriami kwalifikacji określonymi w § 6 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 poz. 1163) realizować program mogą osoby:

1. posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
2. posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

6. Reguły i zasady uczestnictwa w programie:

Za uczestnika programu prowadzonego w formie indywidualnej i grupowej uznaje się osobę, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt oraz rozpocznie spotkania indywidualne i grupowe.

Warunkiem przystąpienia do uczestnictwa w programie jest zawarcie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły Programu. Kontrakt, o którym mowa powyżej zawiera:

1. Zobowiązanie się uczestnika do zachowania zgodnego z zasadami współżycia społecznego, w tym powstrzymania się od stosowania przemocy przez okres uczestniczenia w programie.
2. Zobowiązanie do powstrzymania się od używania środków zmieniających świadomość, powstrzymania się od picia alkoholu przed i w trakcie spotkań lub w uzasadnionych przypadkach, całkowitego powstrzymania się od używania alkoholu przez cały czas uczestnictwa w programie.

3. Zobowiązanie się do aktywnego uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz zgoda na badanie stopnia nasilenia dokonywanych zmian za pomocą odpowiednich wskaźników.
4. Formalne wymogi obecności na spotkaniach indywidualnych i/lub grupowych wraz z określeniem konsekwencji nieobecności lub uchylenia się od uczestnictwa w programie.
5. Zobowiązanie do udzielenia danych kontaktowych osoby pokrzywdzonej i rodziny w celu nawiązania z nimi kontaktu przez organizatora programu.
6. Zobowiązanie do wypełniania zaleceń osób prowadzących program, w szczególności zaleceń związanych z konsultacją psychiatryczną, neurologiczną, terapeutami uzależnień na początku lub w trakcie trwania programu.
7. Zgoda na udzielanie informacji innym instytucjom (sąd, policja, kurator, itp.) o postępach wynikających z udziału w programie, przerwaniu programu lub kontynuowaniu przemocy.
8. Zgoda na udzielenie informacji przez MOPR, Policję, kuratora o sposobie funkcjonowania uczestnika w rodzinie i ewentualnych zachowaniach przemocowych.
9. Identyfikowanie własnego sprawstwa przemocy domowej.
10. Zobowiązanie do utrzymywania kontaktu z podmiotem realizującym program korekcyjno-edukacyjny, wraz z określeniem sposobu i częstotliwości tego kontaktu, przez 3 lata po zakończeniu uczestnictwa w programie, w celu monitorowania sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika w trakcie i po zakończeniu programu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.

7. Proponowana tematyka spotkań i zajęć :

- Zajęcia integracyjne mające na celu zapoznanie się członków grupy.
- Omówienie znaczenia komunikacji interpersonalnej w aspekcie werbalnym i niewerbalnym.
- Charakterystyka zachowania asertywnego, jako stylu porozumiewania się.
- Rozpoznawanie uczuć i konstruktywne ich wyrażanie.
- Rozwiązywanie konfliktów w oparciu o negocjacje i kompromis.

- Definicja zjawiska przemocy – rodzaje i charakterystyka zachowań przemocowych.
- Charakterystyka sprawcy—przyczyny stosowania przemocy.
- Psychologiczna charakterystyka ofiary przemocy (proces wiktylizacji).
- Wpływ przemocy na emocjonalne funkcjonowanie rodziny.
- Koło partnerstwa – nauka szacunku i partnerstwa w związku.
- Koło przemocy- zastępowanie zachowań przemocowych społecznie akceptowanymi.
- Sytuacja emocjonalna członków rodziny dotkniętych przemocą.
- Przemoc, a agresja.
- Przemoc w świetle prawa.
- Fakty i mity na temat przemocy.
- Cykl przemocy.
- Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna i środowisko wychowawcze.
- Przemoc, a alkohol.
- Zespół uzależnienia od alkoholu.
- Funkcjonowanie osoby uzależnionej – mechanizmy uzależnień i wpływ nadużywania alkoholu na funkcjonowanie rodziny.
- Rodzina alkoholowa, jako przykład rodziny dysfunkcyjnej.
- Definicja stresu.
- Promowanie pozytywnych wartości.
- Budowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w rodzinie wynikające z prawidłowych postaw życiowych.
- Omówienie systemu instytucjonalnego związanego ze świadczeniem wsparcia, wskazanie specjalistycznych ośrodków pomocowych.

Osoba prowadząca program może dokonać modyfikacji poszczególnych bloków tematycznych, jeżeli uzna za celowe z uwagi na poziom zaawansowania grupy lub doświadczenia własne poszczególnych uczestników.

8. Dokumentowanie prowadzonych działań Programu

Na etapie rekrutacji do programu działania prowadzi i dokumentuje MOPR, zaś na etapie realizacji dokumentację prowadzi osoba realizująca zajęcia. Każdy uczestnik będzie miał prowadzoną indywidualną kartę uczestnika programu.

W trakcie realizacji programu dokumentacja zawiera:

- kontrakt (zawiera akceptację zasad udziału w programie, w szczególności warunki jakie należy spełnić, by program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu, a także zobowiązanie uczestnika do poszanowania zasad współżycia społecznego) - załącznik nr 2;
- kwestionariusze ankiet ewaluacyjnych i monitorujących;
- dokumentację zajęć grupowych (termin spotkania, tematyka, podpis osoby prowadzącej, listę osób uczestniczących w poszczególnych zajęciach zgodnie z załącznikami nr 3 i 4);
- wykaz osób, które kwalifikują się do otrzymania zaświadczenia o ukończeniu programu;
- notatki prowadzącego program z każdego spotkania indywidualnego oraz grupowego
- indywidualną kartę uczestnika programu (załącznik nr 5).

9. Monitorowanie i ewaluacja uczestnictwa w Programie

Uczestnicy programu będą monitorowani zarówno podczas uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym po odbyciu 50% zajęć oraz przez okres trzech lat po jego zakończeniu przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w miejscu zamieszkania.

Formy monitoringu obejmować będą: rejestr zgłaszanych osób, weryfikację postępów uczestników poprzez listy obecności, zaangażowanie uczestników podczas zajęć, jak również kontakt z rodziną uczestnika programu, kontakt z uczestnikiem programu, kontakt z dzielnicowym/ kuratorem sądowym w przypadku pozostawiania uczestnika zajęć pod dozorem kuratora sądowego.

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość realizatorów programu w formie wywiadu, rozmowy lub ankiety.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona w połowie programu i na ostatnich zajęciach, będzie ona polegała na wypełnieniu przez uczestników zajęć ankiety ewaluacyjnej dotyczącej osobistych korzyści wynikających z uczestnictwa w programie i jego wpływu na zmiany dotychczasowego zachowania.

Do oceny efektywności programu przyjmuje się poniższe kryteria:

- liczba osób, które zgłosiły się oraz zostały zgłoszone do udziału w programie,
- liczba osób, które przystąpiły do programu,

- liczba osób, które ukończyły program,
- liczba osób, które powstrzymały się od stosowania przemocy domowej – dane z monitoringu.

Sprawozdanie z realizacji programu zostanie przedłożone w terminie do 15 grudnia każdego roku Prezydentowi Miasta Tarnobrzega i przesłane do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

10. Zakończenie Programu

Ukończenie przez uczestnika udziału w Programie jest potwierdzone wydaniem zaświadczenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

Za osobę, która ukończyła udział w Programie uważa się osobę, która uzyskała frekwencję w zajęciach w wymiarze minimum 70 %, tj. odbyła 2 spotkania indywidualne oraz co najmniej 17 spotkań grupowych przewidzianych w Programie, skutkiem czego zmieniła swoją postawę w aspekcie zachowań przemocowych.

11. Finansowanie Programu

Opracowanie i realizacja programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, w związku z czym planowanie wydatków uzależnione jest od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel dla Wojewody Podkarpackiego.

Wstępna diagnoza

uczestnika programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

1. Imię i nazwisko
zam.
data urodzenia
2. Skierowanie do udziału w programie przez:
.....
3. Sytuacja zawodowa uczestnika:
.....
4. Czy uczestnik jest objęty czynną procedurą: „Niebieskie karty”:
5. Formy stosowanej przemocy przez uczestnika:
.....
6. Pozytywne cechy uczestnika:
.....
7. Negatywne cechy uczestnika:
.....
8. Aktualny stan rodzinny i prawny uczestnika:
9. Czy uczestnik jest lub był leczony psychiatrycznie:
.....
10. Czy uczestnik nadużywa alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych:.....
11. Dodatkowe informacje:.....
.....
.....

Kontrakt terapeutyczny

zawarty w dniur.

pomiędzy.....,

zwaną dalej Prowadzącą/cym

a.....,

zamieszkałym w

zwanym dalej Uczestnikiem.

dotyczący udziału w programie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

§ 1.

1. Kontrakt jest formą uzgodnienia zasad mających na celu ochronę interesów w/w osób.
2. Kontrakt obowiązuje przez cały okres trwania Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na lata 2023-2025 oraz na okres trwania monitoringu przez 3 lata od dnia zakończenia programu.

§ 2.

1. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny prowadzony jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu.
2. Spotkania odbywać się będą zgodnie z harmonogramem w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzeg ul. Kopernika 3.
3. Forma realizacji programu zakłada:
Oddziaływania indywidualne: 1 osoba x 2 godziny tj. 10 osób x 2 godziny = 20 godzin
Oddziaływania grupowe: 1 grupa (10 osób) x 24 spotkania x 2,5 godziny = 60 godzin

1. Warunkiem ukończenia programu jest udział w:

- 2 godzinach konsultacji indywidualnej,
- co najmniej 17 spotkaniach grupowych.

§ 3.

1. W trakcie uczestnictwa w programie strony zobowiązują się do przestrzegania zasad:
 - zachowanie zgodne z zasadami współżycia społecznego, w tym powstrzymanie się od stosowania przemocy przez okres uczestniczenia w programie;
 - zachowanie abstynencji;
 - wypełnianie zaleceń osoby prowadzącej program w sposób rzetelny i terminowy,
 - realizowanie punktualnego, systematycznego i aktywnego udziału w spotkaniach indywidualnych i grupowych;
 - zachowania tajemnicy osób i spraw omawianych podczas terapii.

2. Uczestnik może zostać usunięty z programu, jeżeli nie będzie stosował się do kontraktu.

3. W przypadku odwoływania spotkania pracownik socjalny telefonicznie poinformuje uczestnika i prowadzącego o nieobecności celem wyznaczenia nowego terminu spotkania.

§ 4.

Kontrakt terapeutyczny został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....

Podpis uczestnika

.....

Prowadzący

**Lista obecności spotkań indywidualnych
Programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych
dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2025
w dniu**

Lp.	Imię i Nazwisko	godzina	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

.....

Podpis prowadzącego

**Lista obecności spotkań grupowych
Programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych
dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2025
w dniu**

Lp.	Imię i Nazwisko	godzina	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

.....

Podpis prowadzącego

Uzasadnienie

W dniu 21.03.2023 r. została ogłoszona ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), która wprowadza liczne zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w tym zmianę tytułu ustawy na „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Zaistniała zatem konieczność dostosowania odpowiedniego zmienionego nazewnictwa oraz dokonania innych modyfikacji zgodnych ze zmienioną ustawą w obowiązującym Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2025.

W związku z powyższym uzasadnione jest podjęcie niniejszej uchwały.